

АНАЛІЗ РОБОТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «КЛЕВАНСЬКА САНАТОРНА ШКОЛА І-ІІІ
СТУПЕНІВ» РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
за 2022-2023 навчальний рік

Керуючись Положенням про порядок звітування директора перед трудовим колективом, представниками громадського самоврядування закладу щодо своєї діяльності на посаді протягом навчального року, яке було затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2005 року №178.

Директор закладу у своїй діяльності протягом звітного періоду керувалася Статутом закладу, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими обов'язками директора, законодавством України, іншими нормативними актами, що регламентують роботу керівника загальноосвітнього навчального закладу.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАКЛАД

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КЛЕВАНСЬКА САНАТОРНА ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ» РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ради є комунальною власністю. Управління та фінансування здійснюється Рівненською обласною радою.

Заклад засновано 1963 р., земельна ділянка, яка належить закладу, має площу 7,54 га. Навчальний заклад працює цілодобово, крім вихідних та канікулярного періоду, навчальний тиждень – п'ятиденний. Субота і неділя – вихідні, як виключення, за дозволом Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, у вихідні і святкові дні у закладі можуть перебувати вихованці пансіону.

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ

У зв'язку з широкомасштабною війною, яку розв'язала та веде російська федерація проти України та з метою створення безпечного освітнього середовища для забезпечення реалізації права дітей на здобуття повної загальної середньої освіти до початку 2022–2023 н.р. в закладі було облаштовано ПРУ № 66935 та НУ. Також для всіх учасників освітнього процесу було розроблено алгоритм дій під час надходження сигналу «Повітряна тривога».

Територія навчального закладу огорожена повністю, почате облаштування стоянки для автомобілів. На території закладу облаштовано клумби та альпійські гірки, всі вони впорядковані, протягом року за ними доглядають працівники школи. Варто зазначити про наявність садово-паркових фігур, які прикрашають загальний вигляд пришкольньої території.

На території розміщено 7 лавочок для відпочинку учасників освітнього процесу. Яблуневий садок та парк, які знаходяться на території школи, доглядаються постійно, проводиться планове зрізування сухих гілок, формування крон, скошування трави.

Приміщення початкової школи відокремлені від приміщень для учнів старших класів, лише учні 4-А та 4-Б класу навчаються у основному навчальному корпусі разом з 5-11 класами. Облаштування приміщень та кабінетів не створює загрози травмування учнів та працівників. У кабінетах меблі розставлені належним чином, з урахуванням шкали росту, рекреація, коридори та сходи не загромождені, забезпечено контрастування сходів обмежувальними смугами по краю першої та останньої сходинки. Режим прибирання забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, коридорів, навчальних приміщень. Режим провітрювання дотримується. Аналіз дотримання санітарно-гігієнічних вимог у приміщеннях закладу показав, що температурний режим в цілому дотримується, рівень освітлення контролюється, вологе прибирання проводиться згідно графіка.

Під час оформлення навчальних кабінетів та коридорів застосовуємо гнучкість дизайну, в класах на стінах розміщуються дитячі творчі роботи, малюнки. Таке використання простору демонструє, що школа належить всім учням. Відповідно до вимог НУШ оформлено кабінети для початкових класів за рахунок державної субвенції та батьківської допомоги. Під час перерв діти відпочивають у рекреації та коридорах, під час сприятливої погоди на подвір'ї. Для педагогів місця відпочинку облаштовано в учительській.

Внутрішні туалети наявні майже у всіх приміщеннях закладу (навчальний корпус, спальні корпуси, бібліотека, кабінет обслуговуючої праці, актова зала)

Харчоблок. Їдальня відокремлена від навчальних та спальних корпусів. Санітарно-гігієнічний стан їдальні відповідає нормам. Рукомийники забезпечені милом, черговий учитель слідкує за дотриманням гігієнічних вимог учнями перед прийманням їжі. Працівники дотримуються режиму зберігання продуктів та готових страв, наявне підсобне приміщення, погріб. Посудом харчоблок забезпечений. Постійно, по мірі надходження коштів та за допомогою спонсорів, оновлюється.

Навчальні приміщення

Заклад забезпечений оптимальною кількістю приміщень. Функціонують навчальні кабінети, бібліотека, їдальня, кабінет психолога, кабінет педагога-організатора, актова зала, кабінети ЛФК, спальні, спортивна зала.

Для забезпечення формування ключових компетентностей у різних галузях прагнемо забезпечувати відповідне обладнання для кабінетів інформатики, природничо-математичних наук. Працюємо над групуванням навчальних приміщень за віковими ознаками.

Моніторинг освітнього середовища

Протягом 2022-2023 н.р. в закладі проходив моніторинг освітнього середовища за напрямом «Освітнє середовище санаторної школи».

В грудні 2022 року було здійснено позапланову перевірку закладу Національною соціальною сервісною службою у Рівненській області щодо стану утримання дітей, влаштованих, зарахованих на цілодобове перебування до закладу та стану виконання роботи, спрямованої на соціальний захист таких дітей.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Працевлаштування випускників

2021-2022 навчальному році зі школи випущено 25 учнів 9 класу та 28 учнів 11 класу, усі вони працевлаштовані, про що свідчить результат наведеної нижче таблиці:

Клас	Випущено	ІТНЗ	ВНЗ I – II рівня акредитації	ВНЗ III-IV рівня акредитації	Продовжують навчатись у нашому закладі (іншому ЗЗСО)	Працюють
9 клас	25	7	5	0	12 (1)	-
11 клас	28	2	2	19	-	4

Стан і розвиток мережі закладу.

Мова навчання у закладі – українська. У 2022-2023 навчальному році в закладі працювало 40 педагогічний працівник (з них 13 вихователів, 27 вчителів та 3 керівники гуртків, педагог-організатор, психолог, соціальний педагог, бібліотекар), 56 технічних працівників та обслуговуючого персоналу, 8 медичних працівників. Навчання завершило 246 учнів у 14 класах та 13 вихованців у дошкільній групі:

- дошкільна група – 13 вихованців
- 1-4-х – 6 класи (99 учнів);
- 5-9-х – 5 класів (125 учнів);
- 10-11- 2 класи (22 учні).

Кадрове забезпечення.

Заклад має можливість надавати учням якісні освітні послуги, оскільки забезпечений кваліфікованими педагогами

Розподіл педагогічних кадрів за кваліфікаційними категоріями у 2022-2023 н. р.

Педагогічні працівники	Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст I категорії	Спеціаліст II категорії	Спеціаліст	Старший вчитель/вихователь	Учитель методист/вихователь методист
Вчителі	14	4	7	5	9	2
Вихователі	8	4	0	1	3	1

У 2022–2023 навчальному році в школі також працювали практичний психолог Нестерович Ж.Д. (кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»), соціальний педагог Рибчинська Т.О. (кваліфікаційна категорія «спеціаліст II категорії»), педагог-організатор Дроздовська К.О. (кваліфікаційна категорія «спеціаліст»), бібліотекар Чалюк Т.Б. та 3 керівники гуртків.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Система організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до положень закону України «Про освіту» та реалізації прав педагогічних працівників на вільний вибір освітніх програм, форм навчання, суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації. Заклад дотримується Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників, відповідно до Постанов КМ № 800 від 21.08.2019 та №1133 від 27.12.19, яким встановлено загальний обсяг підвищення кваліфікації не менше 150 годин на 5 років.

Важливим фактором підвищення педагогічної майстерності є атестація педагогічних працівників та проходження ними курсів підвищення кваліфікації. У 2022 році планове підвищення кваліфікації при РОППО пройшли 39 педагогів. З метою вивчення системи роботи педагогічних працівників, які атестуються, адміністрація школи та члени атестаційної комісії відвідували уроки, самопідготовки, виховні заходи.

З метою вивчення системи роботи педагогічних працівників, які атестуються, адміністрація школи та члени атестаційної комісії відвідували уроки, самопідготовки, виховні заходи.

Результати атестації педагогічних працівників

В 2022-2023 н. р. вчителю Ірині ДЕМЕНІНІЙ присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії», вчитель англійської мови Тамара ДЕМ'ЯНЕЦЬ відповідає раніше присвоєній категорії «спеціаліст вищої категорії» та раніше присвоєному педагогічному званню «старший учитель», вчитель початкових класів Галина

ДОМАНСЬКА відповідає раніше присвоєній категорії «спеціаліст вищої категорії» та раніше присвоєному педагогічному званню «старший учитель», вчителю англійської мови Мирославі КАМЕНЕВІЙ присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», вчителю математики Іванні МАКАРЕВИЧ присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії», вихователю Олександрі ГАВРИЛЬЧИКУ присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», вихователю Ірині ДЕМЕНІНІЙ присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», вихователю Ірині ДЖУС присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», вихователь Світлана ДЯЧЕНКО відповідає раніше присвоєній категорії «спеціаліст вищої категорії» та присвоєно звання «старший вихователь».

Методична робота

Методична робота педагогічного колективу школи була спрямована на виконання ряду завдань: забезпечення оптимальних умов для якісного та ефективного освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей школярів, підвищення якості проведення освітніх занять на основі впровадження новітніх технологій; удосконалення навичок самоосвітньої роботи вчителя, надання кваліфікованої допомоги в підвищенні педагогічної майстерності; оволодіння сучасною науковою методологією; продовження роботи щодо забезпечення охорони та зміцнення здоров'я здобувачів освіти; забезпечення психологічної підтримки загальношкільних методичних заходів. Методичну роботу закладу очолює методична рада. У 2022–2023 н.р. засідання методичної ради проводились відповідно до затвердженого графіка, на яких обговорювалися питання шляхів впровадження науково-методичної проблемної теми на II етапі реалізації, вивчення стану навчання предметам та виховної роботи, проведення предметних та виховних тижнів. На засіданнях підрозділу вивчалися питання адаптації учнів 1 та 5 класів; моніторинг стану навчання хімії, мистецтва, предметам початкової школи, стан виховної роботи щодо формування громадянських та духовних цінностей; обговорювались важливі питання освітнього, методичного спрямування; здійснювалося анкетування та діагностування професійних потреб вчителів. Методична рада забезпечувала науково-методичне інформування педагогів під час проведення різних заходів, проводила стажування молодих спеціалістів, організовувала роботу шкільної атестаційної комісії.

У 2022–2023 н.р. педагогічний колектив продовжив роботу над науково-методичною проблемною темою «Формування соціально активної творчої особистості учня на засадах створення сприятливого освітнього середовища через реалізацію компетентнісного підходу». На реалізацію науково-методичної проблемної теми була спрямована вся методична робота школи: засідання педагогічної ради, методичної ради, робота методичних об'єднань, оперативні наради та наради при директорові. З цією метою впродовж н.р. були проведені засідання педагогічних рад за темами: «Реалізація компетентності умінь вчитися впродовж життя і розвиток критичного мислення учнів за концепцією НУШ», «Формування ключових компетентностей учнів в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної грамотності та здорового способу життя засобами сучасних освітніх технологій через реалізацію наскрізних змістових ліній як умова сталого розвитку суспільства», «Творча співпраця педагогічного колективу, учнів та батьків у формуванні громадянської активності школярів».

Крім того, педагоги підвищували свій професіоналізм та кваліфікацію, беручи участь у роботі методичних об'єднань. У 2022–2023 н.р. робота методичних об'єднань була спрямована на удосконалення методичної підготовки, фахової майстерності педагогів, удосконалення методики проведення заходів освітнього процесу. Робота шкільних методичних об'єднань здійснювалася за планом та у відповідності з методичною темою, теорія поєднувалася з практичною діяльністю, реалізовувалися міжпредметні зв'язки. Організуючи методичну роботу, голови методичних об'єднань використовували переважно такі форми роботи, як семінари, проведення предметних тижнів, тренінгів,

дискусій, взаємовідвідування уроків і позаурочних заходів. У школі працює 4 методичних об'єднання: вчителів початкових класів (голова Вікторія ПРЕВАРСЬКА), суспільно-гуманітарних дисциплін (голова Тамара ДЕМ'ЯНЕЦЬ), природничо-математичних дисциплін (голова Інна КОЛОНЕНКО), вихователів і класних керівників (голова Тетяна АФОНІНА), які здійснюють навчально-методичне забезпечення навчання та позакласної діяльності з предметів та виховної діяльності, організовують вдосконалення відповідної фахової освіти і кваліфікації педагогічних працівників.

Керуючись методичною проблемною темою школи, методичне об'єднання вчителів початкових класів працює над проблемною темою «Розвиток креативності молодших школярів як умова формування необхідних життєвих компетенцій». Дана тема охопила всі сфери шкільного життя, весь освітній процес, де в центрі стоїть особистість – учень з інтелектуальним, фізичним, творчим потенціалом. Тому метою роботи вчителів початкових класів є створення комфортних умов для навчання, за яких учень усвідомлює свою успішність, інтелектуальну досконалість, відчуває себе частиною соціуму, його невід'ємною ланкою. Робота методичного об'єднання вчителів початкових класів була спрямована на підвищення професійної майстерності і розвиток творчої ініціативи вчителів, впровадження нового Державного стандарту початкової освіти, застосування в інноваційному навчанні інтерактивних технологій, створення умов для формування ключових компетентностей учнів, інтеграцію у освітньому процесі. Серед найпоширеніших форм методичної роботи: педагогічні гостини, методичні посиденьки, співбесіди, круглі столи, відкриті уроки, майстер-класи, огляди новинок психолого-педагогічної та методичної літератури. У серпні засідання методичного об'єднання пройшло за «круглим столом» на тему «Модернізація початкової школи – актуальна вимога сьогодення», на якому заслухали звіт голови про роботу методичного об'єднання в 2021–2022 н.р. та окреслили напрями роботи на 2022–2023 н.р.; ознайомились з методичними рекомендаціями щодо особливостей організації освітнього процесу у початкових класах ЗЗСО; проаналізували навчальні програми, підручники та посібники для початкової школи; узгодили календарно-тематичні плани та науково-методичні проблемні теми членів методичного об'єднання. У жовтні були проведені методичні посиденьки «Нова українська школа – новий зміст освіти». Члени методичного об'єднання розглянули питання «Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи», «Адаптація першокласників до школи», «Використання он-лайн сервісів для формування ключових компетентностей школярів», «Іспит на майстерність (розв'язування педагогічних ситуацій)». У січні – «Інституційний аудит – невід'ємна складова якісної школи», на якому розглянули питання про інституційний аудит, рекомендації щодо розроблення учителем календарно-тематичного планування, обговорили та затвердили план заходів Тижня початкової школи, прослухали лекторій «Громадянська компетенція в НУШ». У лютому – круглий стіл щодо вибору підручників та посібників для 1 класу закладів загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір підручників та посібників. У березні – методичний аукціон «Ключові компоненти НУШ» (компетентнісний підхід у рамках НУШ, використання інноваційних технологій навчання для формування ключових компетентностей молодших школярів на уроках, умови реалізації компетентнісного підходу до навчання молодших школярів). У травні – методичний марафон «Підсумок роботи методичного об'єднання за рік» (підведення підсумків роботи методичного об'єднання за 2022–2023н.р., звіт учителів «Мої досягнення та творчі напрацювання», панорама ідей «Складання перспективного плану роботи методичного об'єднання на 2023–2024н.р.», ознайомлення з Програмою загальнодержавного зовнішнього моніторингу якості початкової освіти, огляд новинок педагогічної преси). Вчитель 2-А класу Галина ДОМАНСЬКА на відкритому уроці з математики «Календар осінніх місяців. Складання і обчислення

виразів. Розв'язування задач» формувала ключові компетентності школярів, використавши інтерактивні методи та прийоми: «асоціативний куш», робота в парах, «незакінчене речення», ІКТ; а на уроці читання на тему «Творчість Н.Забіли. Н.Забіла «Хто сильніший» засобами інтерактивної технології «метод прес» формувала у дітей предметні та ключові компетентності, розвивала критичне мислення. Члени методичного об'єднання відвідали урок англійської мови в 2-А класі на тему «Шкільні речі». За допомогою інтерактивних методів та прийомів (парна та групова робота, «мозковий штурм», ІКТ) вчителька Мирослава КАМЕНЕВА формувала у здобувачів освіти предметні та ключові компетентності, заохочувала бажання дітей висловлювати свої думки, співпрацювати в команді. Вчителями початкових класів проводилися позакласні заходи в межах загальношкільних тижнів. Вчитель іноземної мови Мирослава КАМЕНЕВА провела позакласний захід «Казкове Різдво», метою якого було виховувати інтерес до вивчення іноземної мови. В рамках Тижня початкової школи проводилися позакласні заходи «Якщо хочеш бути здоровим» (2-Б клас, учитель Вікторія ПРЕВАРСЬКА), «Свято казки» (2-А клас, учитель Галина ДОМАНСЬКА), урок-квест «Пошуки ключа до країни Мовознавства» (4-А клас, учитель Наталія ДВАДЦАТНОВА), «Подорож Україною» (3 клас, учитель Олена САВЧУК), «Хай в серці кожної дитини живе любов до України» (1 клас, учитель Лариса НАУМЕЦЬ). Питання, які виносились на засідання методичного об'єднання, реалізовувались та систематизовувались у повсякденній роботі вчителів. Робота методичного об'єднання сприяла підвищенню науково-методичного рівня вчителів: ознайомлення з новими методиками викладання, збагачення новими, прогресивними й досконалими методами та засобами навчання, постійне вдосконалення навичок самостійної роботи вчителя, надання йому кваліфікованої допомоги як у питаннях теорії, так і в практичній діяльності.

Члени методичного об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін вважають, що сучасна освіта перебуває в постійному оновленні, а тому вимагає від учителя новаторських ідей, передових підходів у викладанні предмета. Тому важлива роль у фаховому зростанні педагога належить організації методичної роботи в школі, а саме від цілісної системи взаємопов'язаних заходів, які ґрунтуються на досягненнях психолого-педагогічної науки, передового педагогічного досвіду, творчого потенціалу кожного педагога, зокрема, і всього педагогічного колективу в цілому. І як наслідок – підвищення ефективності освітнього процесу. Науково-методична тема, над якою працюють вчителі методичного об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін, – «Формування креативної індивідуальної особистості шляхом пошуку неординарних методичних ідей на уроках предметів суспільно-гуманітарних дисциплін в умовах інформаційного середовища». У І семестрі 2022–2023 н.р. було проведено два засідання згідно плану, у II – три засідання методичного об'єднання (у січні – ярмарок педагогічних ідей, у березні – круглий стіл, у травні – методична сесія), на яких педагоги обмінювались досвідом роботи про форми й методи роботи з обдарованими дітьми та провели моніторинг успішності учнів 5–11 класів з української мови та літератури, зарубіжної літератури, історії та правознавства, англійської мови та музичного мистецтва. Педагоги переконані, що сучасний світ потребує виховання самоефективної особистості, яка б після закінчення школи мала певний багаж знань, умінь та якостей. І для того, щоб виховати компетентну особистість, учитель також повинен розвиватися та зростати разом з учнем. На уроках вчителі методичного об'єднання формують ключові та предметні компетентності шляхом виконання навчально-пізнавальних і практично зорієнтованих завдань відповідно до змістових ліній. Вчителі постійно самовдосконалюються і займаються саморозвитком, поглиблюючи як свої власні предметні знання, так і вдосконалюючи навички методичної роботи. Були проведені відкриті уроки з музичного мистецтва та англійської мови. Вчитель Ірина ДЕМЕНІНА провела у 3 класі урок на тему «Народна іграшка», на якому

учні дізналися походження та технології виготовлення іграшок. Вчитель англійської мови Тамара ДЕМ'ЯНЕЦЬ провела відкритий урок у 9 класі «Телебачення у нашому житті», де учні висловлювали свої думки щодо позитивного та негативного впливу телебачення на життя людини. Вчителі української мови та літератури доєднали учнів до написання Диктанту національної єдності 2022 з нагоди Дня Української писемності та мови. Здобувачі освіти переглянули відеопрезентацію до Міжнародного дня грамотності, здійснили віртуальну мандрівку сторінками творів до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди. Вчитель української мови та літератури Ольга ЛЕВЧУК провела конференцію «Доля Миколи Куліша», приурочену до 130-річчя від дня народження українського драматурга. Вчитель музичного мистецтва Ірина ДЕМЕНІНА провела турнір «Знавці музики» з учнями 5–6 класів, метою якого було розкрити творчий потенціал учнів, навчити їх співпрацювати, формувати довірливі відносини між усіма членами колективу. У березні були проведені традиційні Шевченківські дні: акція «Передбачення для учнів словами Тараса Григоровича Шевченка», квест-гра «Який ти, Шевченко?», бесіди про життя та творчість поета (5–9 класи), вікторина з життєпису Тараса Шевченка. Вчитель англійської мови Тамара ДЕМ'ЯНЕЦЬ провела відкритий урок у 8 класі на тему «Роль книг у нашому житті» та флешмоб з учнями 5 класу до 209 річниці з дня народження Т.Г.Шевченка. Вчитель мистецтва Валентин БУСЕЛ долучив дітей до всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я». Школярі взяли участь у конкурсі малюнків «Безпека праці». Старшокласники під керівництвом вчителя Віктора ЛАВРЕНОВИЧА показали свої вміння у наданні домедичної допомоги потерпілим. Вчителі фізичної культури Віктор ЛАВРЕНОВИЧ та Олександр ЛОЗИЦЬКИЙ організували товариську зустріч з волейболу між учнями 9–11 класів. Вчитель музичного мистецтва Ірина ДЕМЕНІНА провела у 2-А класі відкритий урок «У світі мультфільмів» та позакласний захід «Музичний КВК» (5–6 класи). Здобувачі освіти нашої школи беруть участь у різних конкурсах, турнірах та виставках. Школярі взяли участь у III етапі XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Учень 6-А класу Денис ВАКОЛЮК посів друге місце серед учасників своєї вікової групи та став лауреатом всеукраїнського етапу конкурсу. Учениця 8 класу Олександра СУЛЬЖИК взяла участь у III етапі XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Учень 10 класу Павло ПИЛИПЮК посів перше місце у конкурсі есе з політології, який проводив Національний університет «Острозька академія». Педагоги методичного об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін працюють над тим, щоб предметом вивчення була не тільки нормативна складова навчального предмету, але й взаємозв'язки з духовним життям народу, щоб на уроках учні пізнавали історію, культуру, традиції та менталітет свого народу.

У 2022–2023 н.р. вчителі методичного об'єднання природничо-математичних дисциплін працювали над науково-методичною темою «Освітнє середовище як фактор розвитку особистості педагогічного працівника і здобувача освіти». З метою аналізу діяльності методичного об'єднання вчителів природничо-математичних дисциплін у 2021–2022 н.р. та визначення пріоритетних напрямків роботи у поточному навчальному році, вивчення нормативно-інформаційної документації у 2022–2023 н.р. було проведено засідання методичного об'єднання «Організація освітнього процесу у 2022–2023 н.р.», на якому затвердили план роботи методичного об'єднання на 2022–2023 н.р.; розглянули питання участі вихованців школи у конкурсах «Кенгуру», «Бобер», «Левеня», «Колосок» та підготовку до шкільних предметних олімпіад; ознайомилися з методичними рекомендаціями щодо викладання предметів природничо-математичних дисциплін у 2022–2023 н.р.; напрацювали рекомендації щодо організації роботи вчителів з учнями, що мають початковий рівень знань з математики; опрацювали Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5 класу з предметів природничо-математичних дисциплін. На другому засіданні опрацьовано ключову роль мотивації, її основні завдання в освітньому процесі, у підвищенні професійної компетентності педагогів, вихованні

інтересу до самовдосконалення, творчості, креативності, у підвищенні співпраці з учнями, їх батьками. Члени методичного об'єднання під час круглого столу поділилися досвідом, яким чином мотивувати учнів, формувати їх ключові та предметні компетентності, та як використовувати навчально-методичне забезпечення кабінетів природничо-математичних дисциплін під час освітнього процесу. На третьому засіданні проаналізовано роботу методичного об'єднання за I семестр навчального року та організацію роботи вчителя при впровадженні розвивального навчання, компетентнісного підходу в освітньому процесі. Педагоги у форматі круглого столу поділилися досвідом роботи з даного питання, обговорили результати навчальних досягнень учнів 5–11 класів за I семестр та заслухали доповідь Іванни МАКАРЕВИЧ про інформаційну компетентність педагога як складову його педагогічної діяльності. На четвертому засіданні проаналізовано роботу методичного об'єднання за навчальний рік, окреслено завдання на наступний рік, проаналізовано виконання навчальних програм, заслухано звіти вчителів з питань самоосвіти. Іванна МАКАРЕВИЧ поділилася досвідом роботи щодо реалізації компетентнісного підходу на уроках математики та інформатики, Олександр ГАВРИЛЬЧИК ознайомив з особливостями реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі закладу, Богдан БУСЕЛ проаналізував сучасний погляд на типологію уроків та формування мети уроку відповідно до компетентнісного підходу. У I семестрі вивчався стан навчання та рівень навчальних досягнень учнів з хімії. Слід відзначити належний рівень навчання хімії та середній рівень навчальних досягнень з даного предмету учнів 7–11 класів. Члени методичного об'єднання відвідали уроки та позакласні заходи вчителя хімії Вікторії ШКІНДЕР, вчителя математики Іванни МАКАРЕВИЧ. Здобувачі освіти 9 класу взяли участь та отримали сертифікати учасників загальноєвропейського змагання з фінансової грамотності серед підлітків European Money Quiz.

Методичне об'єднання класних керівників та вихователів працювало над вирішенням першочергових завдань виховання учнів в сучасних умовах: виховання громадянина-патріота, формування громадянської активності дітей та підлітків, які люблять свій народ, Україну, готові самовіддано захищати і розбудовувати її. Однією з основних проблем у виховній роботі є налагодження індивідуального підходу до кожної особистості, розвиток творчого потенціалу дитини та профілактична робота, направлена на правовий аспект у вихованні учнів, схильних до правопорушень. Основні завдання, які ставили перед собою члени методичного об'єднання: підвищення теоретичного, науково-методичного рівня підготовки педагогів із питань психології та педагогіки; забезпечення виконання єдиних принципів підходів до виховання й соціалізації учнів; озброєння класних керівників та вихователів сучасними виховними технологіями та знанням сучасних форм і методів роботи; вивчення, узагальнення та використання передового педагогічного досвіду; координування, планування, організація та аналіз виховних заходів класних колективів; сприяння становленню й розвитку системи виховної роботи класних керівників та вихователів. У 2022–2023 н.р. вся методична робота вихователів була підпорядкована завданням, які ставить «Програма національного виховання в закладах Рівненщини на 2020–2025 роки» та передбачає роботу над науково-методичною темою школи, а також відповідає Стратегії розвитку закладу та Річному плану роботи школи. На засіданнях методичного об'єднання розглядалися питання планування виховної роботи в класах, опрацьовані основні нормативні документи з виховної роботи, проводились психологічні тренінги, розглядалися питання формування в школярів високої громадянської активності та національної свідомості, вивчалась робота, яку проводять класні керівники та вихователі з профілактики правопорушень серед підлітків, система роботи з обдарованими дітьми, вивчалися новинки педагогічної літератури та передовий педагогічний досвід. Науково-методична проблемна тема, над якою працюють вихователі та класні керівники, – «Формування життєвих цінностей, відповідальної поведінки та національно-патріотичного виховання учнівської молоді». На засіданнях методичного об'єднання опрацьовано питання «Використання сучасних інформаційних технологій для

візуалізації освітнього контенту, кроки до цікавих та захопливих виховних заходів», «Патріотизм як суспільна та особистісна цінність. Концептуальні засади національно-патріотичного виховання», «Напрямки роботи щодо підвищення рівня національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу в умовах сьогодення», «Виховний потенціал класних годин та шляхи його реалізації в НУШ», «Превентивне виховання учнів – пріоритетний напрямок виховання». Проведено анкетування з метою з'ясування труднощів у роботі та визначенні завдань на наступний навчальний рік. Досвідом роботи поділилися: Олександр ГАВРИЛЬЧИК з теми «Ефективна організація виховної діяльності за допомогою сучасних інтерактивних сервісів. Створення цифрового продукту до виховних заходів», Ірина ДЕМЕНІНА з теми «Мистецтво як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності». Практичний психолог Жанна НЕСТЕРОВИЧ поінформувала педагогів з питань «Безпека освітнього простору в кризових умовах: профілактика та підвищення стресостійкості педагогів» та «Психологічний комфорт учасників дистанційної освіти. Як зробити онлайн заняття ефективними та цікавими (практичні поради)». Цікаво та змістовно проведені виховні заходи: гра-подорож «Острів скарбів» (Олександр ГАВРИЛЬЧИК), свято «Барви осені» (Софія КОВАЛЬ), інтелектуальна гра «Живи моя державо, Україно!» (Ірина ДЕМЕНІНА), виховна година «Ми – маленькі українці» (Світлана ДЯЧЕНКО), гра-вікторина «Моя країна – Україна» (Ірина ДЖУС), казковий бал «У гостях у казки» (Галина ДОМАНСЬКА), інтегроване заняття «Ми до школи готові!» (Тетяна АФОНІНА), виховна година «Розв'язання конфлікту» (Руслана ЗАМЧЕНКО), «День захисника України» (Тетяна ЛОЗИЦЬКА). Вихователі та класні керівники багато часу приділяють самоосвіті, а саме, вивченню освітніх платформ для роботи з дітьми в сучасних умовах, опрацюванню статей на освітніх сайтах, перегляду інформаційно-методичної літератури з виховних тем, участі у вебінарах. Слід відмітити, що класні керівники та вихователі здійснюють свою роботу у тісній співпраці з бібліотекарем, практичним психологом, соціальним педагогом, педагогом-організатором. В школі склалася добра традиція взаємодопомоги, практичної й методичної, взаємовідвідування виховних заходів, спільне їх проведення, принциповий підхід до оцінювання роботи, зацікавленість класних керівників, вихователів у спільному обговоренні й реалізації проблем освітнього процесу. Ця співпраця дає позитивні результати на практиці, в тому числі й при проведенні відкритих виховних заходів, які, крім інших, мають на меті удосконалення педагогічної майстерності.

Методична робота в школі реалізовувалася як через традиційні (колективні та індивідуальні), так і нетрадиційні форми її організації. Необхідно відзначити, що всі колективні форми методичної роботи у школі використовувалися з метою вироблення єдиного підходу до вирішення певних проблем, обговорення актуальних питань організації освітнього процесу, аналізу результатів колективної діяльності, вивченню і поширенню педагогічного досвіду. У роботі застосовувались такі інтерактивні форми діяльності як круглі столи, методичний діалог, тренінги, здійснювалась дієва допомога вчителям у реалізації завдань, що стоять перед педагогом. Проводилася робота щодо професійної адаптації молодих педагогів. Головним завданням «Школи молодого вчителя» було надання методичної допомоги учителю-початківцю у розв'язанні першочергових проблем. Зміст роботи полягав у спільних та індивідуальних консультаціях із вчителями-наставниками щодо складання календарного планування, конструювання уроків, ведення шкільної документації, взаємовідвідуванні уроків тощо.

Робота з обдарованими, талановитими, здібними дітьми – важливий напрям у діяльності педагогів школи. Змістовно та цікаво були організовані та проведені предметні тижні (заходи до Дня української писемності та мови, Тиждень хімії, Тиждень фізичної культури, Тиждень мистецтва, Тиждень початкової школи, Шевченківські дні), Тиждень національно-патріотичного виховання «Хай дух козацький в нас міцніє», Тиждень громадянського виховання «Я – громадянин, я – патріот!», Тиждень правового виховання

«Наші права та обов'язки», Тиждень профорієнтації «Хочу бути професіоналом», Тиждень морально-етичного виховання «Спіши творити добро», Тиждень «У здоровому тілі – здоровий дух», Міжнародна кампанія «16 днів проти насильства»), які дали можливість учням проявити свої знання та вміння в позаурочній діяльності.

Досить активно і організовано в школі проводилась робота з охорони праці і техніки безпеки. Так, у 2022–2023 н.р. класними керівниками, вчителями і вихователями систематично проводилась профілактично-роз'яснювальна робота з вихованцями щодо запобігання пожеж, бережливого ставлення до власного життя та здоров'я, здійснювалась підготовка учнів до дій у надзвичайних ситуаціях, проводились необхідні інструктажі відповідно до типів проведених заходів. Крім того, були проведені Тиждень безпеки життєдіяльності та основ здоров'я, Тиждень безпеки дорожнього руху «Твій друг – безпечний рух», Тиждень знань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Для розвитку здібностей дітей та заохочення їх до творчої самостійної роботи протягом 2022–2023 н.р. у школі діяли факультативні заняття. Керівник факультативів «Психологічний розвиток особистості молодшого підліткового віку» і «Життєва компетентність особистості» Жанна НЕСТЕРОВИЧ на заняттях прагнула сприяти розвитку та саморозвитку особистості учнів, створювала умови для розкриття їх творчого потенціалу. Заняття курсу за вибором «Хореографія» (вчитель Софія САСЬКО) сприяли розвитку здібностей учнів, розвивали мистецтво створення сценічного танцю. Під час занять факультативу «Вокальний спів» учитель Ірина ДЕМЕНІНА працювала над розвитком художніх смаків дітей, розширенні і збагаченні їх музичного кругозору. Звітом вихованців факультативу «Школа журналіста» (вчитель Ольга НАУМОВИЧ) є випуск загальношкільної газети «Фішка», на сторінках якої діти презентують свої перші літературні доробки, висвітлюють шкільні новини, діляться своїми проблемами. Для розвитку здібностей обдарованих дітей та з метою забезпечення вихованцям дозвілля протягом 2022–2023 н.р. в школі працювали гуртки «Бісероплетіння» (керівник Наталія ШЕВЧУК), «Різьба по дереву» та «Студія образотворчого мистецтва» (керівник Валентин БУСЕЛ), «Хореографія» (керівник Софія САСЬКО), «Пейп-арт» (Ірина ДЖУС), які давали можливість учням займатися за інтересами та реалізовувати свої творчі здібності та розвивати таланти.

Навчальна діяльність учнів

Освітній процес у школі у 2022–2023 н.р. був спрямований на формування ключових та предметних компетентностей школярів. Педагогічні працівники школи використовували в своїй діяльності інноваційні педагогічні технології: особистісно орієнтованого навчання, групові (колективні) технології, технології індивідуалізації процесу навчання, ігрові технології навчання, інтерактивне навчання, мультимедійні технології, мережеві технології.

Навчальний план школи складається з інваріантної та варіативної складових. Інваріантна частина складена відповідно до Типових навчальних планів і забезпечує виконання вимог державних освітніх стандартів. Усі предмети інваріантної та варіативної складових забезпечені державними програмами. Педагоги школи забезпечені періодичними фаховими виданнями. Забезпеченість чинними підручниками і посібниками для виконання навчальних програм з предметів робочого навчального плану: 1–4 класи – 1048 примірників, 5–9 класи – 2980 примірників, 10–11 класи – 845 примірників.

Організація освітнього процесу регламентується навчальним планом, річним планом і розкладом занять. Максимальний обсяг навчального навантаження учнів відповідає максимально допустимій кількості годин навчального тижня і не перевищує гранично допустимого. Навчальний план корегувався залежно від кадрової забезпеченості. Шкільний компонент був розподілений на вивчення предметів базового навчального плану.

Освітній процес у закладі здійснювався з дотриманням вимог нормативних документів. Закон України «Про мови» виконується всіма учасниками освітнього процесу. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється відповідно до Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України № 371 від 05.05.08 р. Адміністрація закладу здійснює постійний контроль за їх дотриманням. Документація школи ведеться згідно з вимогами щодо ведення шкільної документації.

У I семестрі 2022–2023 н.р. вивчався стан навчання хімії та мистецтва, стан виховної роботи щодо формування громадянських цінностей, у II семестрі – стан навчання предметам початкової школи, стан виховної роботи щодо формування духовних цінностей. Про вивчення стану навчання предметів та виховної роботи були видані накази. Впродовж 2022–2023 н.р. здійснювалась перевірка рівнів вихованості та навченості вихованців 1–11 класів, наступність у навчанні учнів 5 класів, адаптації першокласників до навчання в школі, персональний контроль учителів та вихователів, які атестуються. Проводився контроль за веденням класних журналів та журналів гуртків, відвідування школи учнями. За підсумками перевірок підготовлені накази, які заслухані і обговорені на засіданнях педагогічної ради, засіданнях методичних об'єднань, на нарадах при директорові.

На початок навчального року в школі навчалось 242 учні, на кінець – 246. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової школи здійснювалось з використанням формувального оцінювання. Рівні досягнень вихованців 5–11 класів такі:

Клас	К-сть учнів	Рівень досягнень								Не атестовано	
		високий		достатній		середній		початковий			
		к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%
5	22	3	14	11	50	7	32	1	4	-	-
6-А	20	1	5	11	55	6	30	2	10	-	-
6-Б	20	1	5	8	40	8	40	3	15	-	-
7	20	-	-	5	25	10	50	5	25	-	-
8	23	1	4	7	30	10	44	5	22	-	-
9	20	1	5	11	55	7	35	1	5	-	-
10	13	3	23	6	46	4	30	-	-	-	-
11	9	1	11	3	33	5	56	-	-	-	-
Всього	147	11	7	62	42	57	39	17	12	-	-

Аналіз успішності за 2022–2023 н.р. показав, що 11 здобувачів освіти (7%) закінчили навчальний рік з високим рівнем знань, 62 вихованці (42%) – з достатнім рівнем знань, досить значним залишається показник початкового рівня навчальних досягнень – 17 учні (12%). З року в рік залишається незмінною тенденція зменшення кількості дітей, які підтверджують високий і достатній рівні, від початкової до старшої школи.

Одним з головних статистичних показників роботи є результати підсумкового контролю. Для підсумкового контролю рівня знань учнів 5–11 класів за 2022–2023 н.р. були обрані традиційні форми: учні писали підсумкові контрольні роботи з предметів інваріантної складової навчального плану. Перевірялися правопис основних орфограм і пунктограм, виконання граматичних завдань, уміння розв'язувати рівняння і нерівності, спрощувати вирази і працювати з графіками функцій, знання термінології, уміння здійснювати вибір правильних суджень, давати розгорнуту відповідь. Аналіз контрольних робіт засвідчив, що більшість учнів засвоїла програмовий матеріал на достатньому та середньому рівнях. Учні можуть застосовувати знання та вміння в різних ситуаціях. Здебільшого вони підтвердили свій рівень знань. Контрольні роботи з предметів навчального плану в 5–11 класах аналізувалися, обговорювалися на засіданнях методичних об'єднань і на нарадах при директорові.

Ще один із напрямів роботи закладу є розвиток веб-сайту закладу та узагальнення і презентація на ньому матеріалів з досвіду роботи педагогів

Виховна та позакласна робота

У зв'язку з широкомасштабною війною, яку веде російська федерація проти України в 2022–2023 н.р. весь виховний процес закладу виходив з необхідності розвитку та становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадянина на основі моральних цінностей Українського народу та національної самобутності.

Окрім того, педагоги послідовно працювали над розв'язанням нагальної шкільної проблеми, яка на сьогодні переросла вже у соціальну, а саме: формування цілісної особистості, усебічно розвиненої, здатної до критичного мислення, патріота з активною позицією.

Створюючи систему виховної роботи в позаурочний час, педагоги організовували змістовне дозвілля школярів, залучали їх до значущої та корисної для них і суспільства діяльності, допомагали входженню дітей у контекст вимог сучасності, сприяли гармонізації відносин між дітьми та вчителями, школою та родиною.

Загалом виховання учнів відбувалось через систему національних цінностей, адже народні традиції та здобутки національної культури – це незгасима, вічна, жива культурна пам'ять поколінь, духовні надбання, з якими народ живе й будує своє майбутнє.

Основними завданнями педагогів були розвиток в учнівської молоді громадянських почуттів, активної життєвої позиції, здатність до громадських ініціатив та волонтерства; формування поваги до честі та гідності особистості; розуміння нею своїх прав, свобод, обов'язків, участі в учнівському самоврядуванні, житті школи та громади; поглиблення знань вихованців з історії української державності й громадянства; виховувати любов до рідної землі, культури та історії свого народу, бажання працювати задля держави, а за необхідності – захищати її.

Реалізація цих завдань стала можливою завдяки використанню педагогами у освітньому процесі здоров'язберігаючих технологій, розвитку соціально-психологічної служби, використанню системи позакласної роботи для організації змістовного дозвілля та формування здорового способу життя учнів.

В основу діяльності закладу покладено принципи гуманізму, демократизму, незалежності від політичних, громадських та релігійних організацій, поєднання загальнолюдського і національного взаємозв'язку, розумового, морального, фізичного і естетичного виховання, науковості, диференціації, індивідуалізації змісту і форм освіти, розвиваючого характеру навчання.

Протягом 2022-2023 н. р. в закладі були проведені такі загальношкільні заходи:

- свято Першого дзвоника (пед.-орг. Дроздовська К.О.);
- свято Осені, виставка дарів природи (пед.-орг. Дроздовська К.О., вихователі та класні керівники 1 – 11 кл., вихователі дошкільної групи);
- свято до Дня вчителя (кл. керівник 11 кл. Самчук О.І., пед.-орг. Дроздовська К.О.);
- свято до Дня захисника України (кл. керівник 7 кл. Лозицька Т.В.);
- тематичні виховні заходи присвячені відзначенню Дня української писемності і мови (вчителі української мови та літератури, класні керівники, вихователі);
- тематичні виховні заходи до Дня жертв голодомору та політичних репресій (вихователі, класні керівники, вчитель історії Самчук О.І.);
- День української хустки (пед.-орг. Дроздовська К.О.);
- Андріївські вечорниці (кл. керівник 9 кл. Янкевич Р.Й., вихователь Мелех Т.І.);
- свято Миколая (вихователі 2-А та 2-Б кл. Гаврильчик О.А., Джус І.П.);

- конкурс «Замість ялинки – зимовий букет» (пед.-орг. Дроздовська К.О., вихователі та кл. керівники 1-11 кл.);
- фестиваль «Коляда» (Переходько В.В., пед.-орг. Дроздовська К.О. вихователі, класні керівники 1-11 кл.);
- акція «Живий ланцюг» до Дня Соборності України (пед.-орг. Дроздовська К.О.)
- розважальний вечір до Дня Святого Валентина (пед.-орг. Дроздовська К.О.);
- всеукраїнський радіо диктант національної єдності (вчителі української мови та літератури);
- свято Весни (кл. керівник 8 класу Самолук О.В.);
- День ЦЗ (ЗДНР Фінчук С.П., Лавренович В.П., вихователі та кл.керівники 1-11 кл.);
- свято до Дня матері (вихователі 6-А та 6-Б кл. Деменіна І.А. та Оліфір О.М.);
- День вишиванки (пед.-орг. Дроздовська К.О., вихователі та кл. керівники 1-11 кл.)
- свято до Дня захисту дітей (ЗДВР Переходько В.В. та пед.-орг. Дроздовська К.О.);
- свято Останнього дзвоника (пед.-орг. Дроздовська К.О.).

З метою розвитку патріотизму – любові до свого народу, до Батьківщини, до її національних героїв та історичного минулого; виховання громадянських почуттів і свідомості, почуття честі у здобувачів освіти та власної гідності, як громадянина-патріота України, поваги до Конституції та інших законів України; формування духовних цінностей та пробудження в особистості бажання робити добрі вчинки, мати власну гідність, бути людьми і поважати людей у школі проходили тематичні виховні тижні: Тиждень фізичної культури (05–09.09.2022); Тиждень безпеки життєдіяльності та основ здоров'я (19–23.09.2022); Тиждень академічної доброчесності (03–07.10.2022); Тиждень національно-патріотичного виховання «Хай дух козацький в нас міцніє!» (10–13.10.2022); Тиждень безпеки дорожнього руху «Твій друг – безпечний рух» (07–11.11.2022); Тиждень громадянського виховання «Я громадянин, я патріот!» (21–25.11.2022); Всесвітня акція «16 днів проти насильства» (25.11–10.12.2022); Тиждень правового виховання «Наші права та обов'язки» (05–09.12.2022); Тиждень профорієнтації «Хочу бути професіоналом» (06–10.02.2023); Тиждень морально-етичного виховання «Спіши творити добро» (13–17.02.2023); Тиждень знань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (18–21.04.2023); Тиждень «У здоровому тілі – здоровий дух!» (15–19.05.2023); Тиждень безпеки дорожнього руху (22–26.05.2023).

Метою проведення тематичних виховних тижнів у санаторній школі було забезпечення реалізації проєктів, передбачених Стратегією КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «КЛЕВАНСЬКОЇ САНАТОРНОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ» РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ НА 2021-2026 навчальний рік. та Річним планом роботи на 2022-2023 навчальний рік, а саме:

- проєкт «Дороги, які ми обираємо» (загальнолюдські цінності);
- проєкт «Ми – діти рідної землі» (національні цінності);
- проєкт «Духовні потреби» (духовні цінності);
- проєкт «Українець – це на все життя» (громадянські цінності);
- проєкт «Як стати щасливим?» (особисті цінності);
- проєкт «Від серця до серця» (родинні цінності);
- проєкт «Друзі природи» (екологічні цінності).

Також для підвищення ефективності виховної роботи було організовано співпрацю з громадськими організаціями «КОЗАЦЬКЕ СТРИЛЕЦЬКЕ БРАТСТВО» та спортивним клубом козацького бойового мистецтва «Герць». Це у свою чергу дозволило створити природне виховне середовище, дати здобувачам освіти змогу глибше усвідомити зв'язки з історією свого народу, нерозривну єдність з попередніми поколіннями, їх духовним світом, глибше пізнати свій народ, його традиції, відчути себе, як часточку великого народу та дало поштовх для розвитку духовної культури підрастаючого покоління.

Окрім цього з метою заохочення дітей та молоді до благодійних соціальних, інтелектуальних, творчих ініціатив і проєктів, а також з метою допомога та підтримка

наших захисників, які віддано боронять нашу країну від російського агресора було організовано дві благодійні ярмарки на підтримку воїнів ЗСУ та акції «Підтримай, допоможи та зігрій наших захисників» і «Великоднє вітання наших захисників». Вагоме значення подібних заходів полягає в тому, що вони згуртовують та об'єднують учнів, вчителів і батьків в одне ціле. Окрім цього саме такі заходи вчать дітей помічати та цінувати усе хороше, а саме головне у дітей на практиці формуються ключові ціннісні орієнтири та моральні норми, розвивається почуття відповідальності, що є дуже важливим.

У продовж навчального року шкільна бібліотека з метою виконання триєдиної функції-інформаційної, просвітницької та духовної – сприяла реалізації державної політики в галузі освіти. В бібліотеці закладу працювала «Українська літературна вітальня, де читачі мали змогу ознайомитись з видатними датами ювілярів року також проводились бібліографічні огляди літератури, презентації книг, мовознавчі турніри та літературні вікторини.

Бібліотекар санаторної школи Чалюк Т.Б. забезпечувала методичну підтримку вихователів та класних керівників фаховими виданнями групи «Основа» та методичною літературою за певними напрямками, а також неодноразово ілюструвала пам'ятні дні датографічними виставками, які завжди були доречно оформлені декоративними елементами (квітами, стрічками тощо), що естетично доповнювало сприйняття інформації.

Правовиховна робота.

Правове виховання учнів школи реалізовувалося через проведення Тижня правових знань, профілактику дитячої бездоглядності, правопорушень та негативних явищ в учнівському середовищі у жовтні, Декади захисту прав дітей, попередження жорстокості та насильства у листопаді та Тижня права у грудні 2022 року, заходи антиалкогольної, антинаркотичної, антитютюнової пропаганди, тижня пропаганди «У здоровому тілі здоровий дух».

Ключовим напрямком діяльності у цій галузі була робота над забезпеченням виконання нормативно-правових актів щодо недопущення проявів насильства, як у сім'ї, так і дитячому колективі. Всі документи були детально опрацьовані членами педагогічного колективу та була проведена роз'яснювальна робота з батьками на батьківських зборах, серед дітей на класних годинах. У закладі на інформаційних стендах розміщені телефони довіри, за якими можуть знайти допомогу діти, що постраждали від проявів насильства. Пріоритетне завдання працівники закладу є створення психологічно комфортних умов для навчання та розвитку здібностей здобувачів освіти. У ході проведення заходів та виховних тижнів оформлювалися стенди, в бібліотеці працювали виставки літератури з даної тематики та проводилися окремі заходи відповідно до планів роботи класоводів, класних керівників та вихователів.

Також метою попередження правопорушень та злочинності серед неповнолітніх, обізнаності у своїх правах та обов'язках, а також сприяння розвитку здорового способу життя, попередження негативних звичок та створення сприятливих умов для їх фізичного, інтелектуального й духовного розвитку, а також підвищення рівня організації змістовного дозвілля та профілактичної роботи, спрямованої на запобігання проявів злочинності серед неповнолітніх протягом навчального року в школі діяла Рада профілактики правопорушень.

Соціальний захист та психологічний супровід

В продовж 2021-2022 навчального року в закладі також працювала психологічна служба, робота якої спрямована на створення в закладі умов для максимально успішного

особистісного розвитку, навчання і соціалізації дитини та психологічної просвіти вчителів, батьків, учнів.

Робота психологічної служби здійснюється за наступними напрямками:

- психодіагностичний;
- консультативний;
- корекційно-розвивальний;
- просвітницький;
- профілактичний;
- організаційний.

У вересні-жовтні було здійснено психологічний супровід адаптаційного періоду учнів 1 класу та вивчення рівня готовності до навчання у школі.

На початку жовтня було проведено діагностування 5-класників щодо визначення рівня адаптованості, на основі якого надавалися рекомендації класним керівникам, батькам, вчителям-предметникам. Результати обговорювались на педагогічній раді. З учнями із низьким рівнем адаптованості та підвищеною тривожністю, проводились індивідуальні заняття.

16 листопада 2021 року в школі проведений День толерантності, який сприяв формуванню в здобувачів освіти почуття терпимості, ціннісного ставлення до людини, підвищенню рівня правової культури.

Важливим напрямком роботи був психологічний супровід дітей, які потребують посиленої уваги з боку дорослих і дітей «групи ризику». З цими учнями проводились індивідуальні консультації з метою корекції поведінки.

Соціальний педагог, Рибчинська Т.О. з метою ознайомлення учнів з поняттям, формами та структурою булінгу а також з метою виховання почуття емпатії, переживання за дитину, яка зазнає насильства, розвитку вміння пошуку шляхів виходу зі складної ситуації, формування навиків відповідальної та безпечної поведінки з учнями 8-11 класів було проведено рольову гру «Суд над булінгом». Учасники рольової гри не тільки робили повідомлення з зазначеної теми, але й невимушено вступали у бесіду, намагаючись підтримати її, цікавлячись думкою інших, обговорювали різні точки зору, кожен прагнув висловити свою думку, що сприяло реалізацією комунікативного підходу. Під час рольової гри діти виступили суб'єктами ігрового процесу та його активними творцями.

Також було проведено:

- анкетування учнів 7-11 класів;
- індивідуальна діагностика за запитом;
- інформаційні матеріали для здобувачів освіти, батьків та педагогів;
- проведені індивідуальні бесіди з учнями;
- година спілкування «СТОП БУЛІНГ»;
- надавалась допомога та консультування в проблемних ситуаціях здобувачам освіти, батькам та класним керівникам, вихователям.

Здобувачі освіти залучались до заходів з підвищення рівня обізнаності щодо протидії торгівлі людьми. Зокрема в школі була проведена Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства», в рамках якої були проведені заходи:

- **25 листопада** – Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок;
- **1 грудня** – Всесвітній день боротьби зі СНІДом;
- **2 грудня** – Міжнародний день боротьби з рабством та торгівлею людьми;
- **3 грудня** – Міжнародний день людей з обмеженими фізичними можливостями;
- **10 грудня** – Міжнародний день прав людини.

Впродовж року проводилась профорієнтаційна робота з учнями 9 та 11 класів. Професійні нахили вихованців визначались за допомогою таких методик: анкетування «На роздоріжжі», тестування «ДДО» і «Анкета інтересів». За результатами діагностики було проведено групове та індивідуальне консультування «Світ професій», з метою корекції

самовизначення учнів старших класів проведено годину спілкування «Вибір професії – крок у майбутнє».

Протягом року здійснювалося групове, індивідуальне консультування здобувачів освіти з питань навчання, розвитку особистості, взаємовідносин з однолітками та з дорослими. Консультування педагогічних працівників з питань навчання і виховання учнів. Надавались індивідуальні консультації батькам з питань навчання та виховання дітей, особливостей розвитку, вирішення сімейних проблем, проблемної поведінки дитини вдома.

З метою попередження правопорушень серед дітей, в закладі протягом року працювала Рада профілактики. На учнів, які стоять на внутрішньому шкільному обліку складені індивідуальні картки соціально-педагогічного супроводу.

Одним із напрямків роботи психологічної служби була допомога у вирішенні проблем шкільної дисципліни та запобігання конфліктам в учнівських колективах. З цією метою проводились індивідуальні профілактичні бесіди зі здобувачами освіти.

Була оновлено інформацію у вигляді порад та представлено на інформаційних стендах «Соціально-психологічний вісник» та «Орієнтуємо на професію», в яких висвітлено широкий спектр психологічних рекомендацій (індивідуальні особливості емоційної сфери дітей; підліткові проблеми; правила ефективного спілкування; як виховувати самостійність у дитини; поради педагогічним працівникам, поради щодо збереження психічного здоров'я педагогічним працівникам).

У зв'язку з початком війни в Україні та запровадженням воєнного стану, психологічна служба школи під час дистанційного навчання надавала поради та консультації здобувачам освіти, педагогічним працівникам та батькам, як говорити та поводити себе з дітьми а також, як підтримати дітей під час війни.

Профорієнтаційна робота

Профорієнтаційна робота проводиться системно та розпочинається з початкової школи. Починаючи з першого класу учні в ігровій формі починають знайомитися із світом професій, в подальшому підготовка до дорослого життя проводиться, як на уроках через навчальний матеріал так і в позакласній роботі. У випускних класах вся профорієнтаційна робота побудована на тісному зв'язку закладу з вищими навчальними та середніми спеціальними навчальними закладами. Учням надається інформація про зустрічі, Дні відкритих дверей, що проводяться на базі закладів вищої та професійної освіти. На базі школи відбуваються зустрічі учнів випускних класів з представниками центрів професійної освіти, вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації.

Класними керівниками та вихователями протягом 2022-2023 н.р. проводились виховні заходи профорієнтаційного спрямування, екскурсії на виробництва. Психолог та соціальний педагог проводили анкетування учнів на професійну спрямованість, проводилися тематичний тиждень профорієнтації.

Санаторний напрямок та медична частина

Профілем КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «КЛЕВАНСЬКА САНАТОРНА ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ» РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ є діти із серцево-судинними захворюваннями. Амбулаторія закладу працює згідно ліцензії (Реєстраційне досьє № 2802/40-М від 28.02.2019, затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України № 512 від 07.03.2019).

У закладі всі освітні, лікувально-профілактичні заходи підпорядковані режиму, дотримання якого є обов'язковим для всіх учасників освітнього та лікувально-реабілітаційного процесу. Система реабілітаційної роботи в школі передбачає вивчення особистості кожного вихованця, організацію п'ятиразового харчування, щадного режиму, проведення спортивно-оздоровчих заходів (ранкової гімнастики, занять ЛФК, уроків фізкультури, динамічних перерв, фізкультхвилинок), занять у басейні (що тимчасово були

припинені через карантинні обмеження, пов'язані з COVID-19, а також війною, яку веде російська федерація проти України), проведення за показами лікаря медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування.

У медичному корпусі амбулаторії наявні кабінети: фізіотерапевтичний, кабінет для щеплень, маніпуляційний, кабінет дітсестри, кабінет чергової сестри медичної, кабінет лікаря, гідротерапевтичний кабінет, три палати на 10 ліжок (одна палата для інфекційних хворих і дві для дітей із соматичними захворюваннями).

В амбулаторії закладу працює 8 медичних працівників (повністю укомплектована штатними одиницями): 6 медичних сестер, з яких 1 — сестра медична ЛФК 1.5 посадові ставки, 1 — дітсестра, 0.5 ставки ЛФК, а також 2 лікарів (терапевт, отоларинголог).

Зарахування до санаторної школи здійснюється згідно Положення про санаторну школу та на підставі заключень лікарських консультативних комісій з урахуванням консультативних заключень дитячих кардіо-ревматологів.

Впродовж навчального року медпрацівниками було проведено значну роботу щодо попередження поширення повітряно-крапельних інфекцій, інфекції COVID-19, її попередження, виявлення, ізоляції та скерування для наступного лікування в спеціалізованих закладах. З батьками здобувачів освіти проводилася санітарно-освітня робота щодо запобігання розповсюдження інфекції COVID-19: інформаційні бюлетні, розповсюдження актуальної інформації в Viber групах, впродовж очного та дистанційного навчання. У зв'язку з війною, яку розв'язала та веде російська федерація проти України, а також з метою створення безпечних умов перебування учасників освітнього процесу в закладі в укриттях було створено медичні куточки, що забезпечені всіма необхідними медичними засобами для надання першої невідкладної допомоги, де під час тривоги перебувала чергова сестра медична.

З метою дотримання карантинних обмежень затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» медичні працівники щодня, проводили контроль за дотриманням дезінфекції, провітрювання приміщень, та санітарним станом школи а також спальних корпусів. Окрім того, регулярно проводили огляд дітей на наявність педикульозу та корости.

Впродовж навчального року медичні сестри та лікарі проводили інформаційну роботу з учасниками освітнього процесу на актуальні теми. Медичні працівники вели роботу з медичною документацією, а також з метою підвищення своєї кваліфікації брали участь у медичних семінарах та безкоштовних медичних вебінарах.

Максимчук Ю.Г. проводила роботу щодо закупівлі та забезпечення працівників медичними засобами захисту від інфекційних хвороб та закупівлі безконтактних термометрів, здійснювала контроль щодо термінів придатності медикаментів та проходження медичних оглядів працівниками закладу. Систематично проводилась обробка даних з приводу аналізу харчування та подальша розробка документації для системи забезпечення харчової безпеки НАССР (Фесюк О.В.). Сестри медичні ЛФК проводили роботу з дітьми по класах, велась робота з документацією, були складені індивідуальні плани занять та заняття з ЛФК. Сестра медична Денег Н.А. пройшла курси підвищення кваліфікації в Рівненській медичній академії: Педіатрія.

Впродовж 2022-2023 н.р. до медпрацівників закладу надійшло 1554 звернень щодо консультацій та лікування. Також протягом року було зареєстровано 265 випадків лікування здобувачів освіти у амбулаторії школи. У 8 випадках дитячих захворювань медпрацівники закладу звертались за консультацією до спеціалістів ЦРЛ. І в 6 випадках був необхідним огляд та призначення лікування вузькими спеціалістами обласної лікарні. На стаціонарному лікуванні у районній лікарні знаходилось 5 учнів школи, а в обласній дитячій лікарні – 3. Двоє здобувачів освіти були проконсультовані лікарями Київського

кардіологічного інституту ім. Амосова та ще 1 дитина була прооперована в цьому ж інституті.

В продовж навчального року діти оздоровлювались в таборах відпочинку і лікувально-оздоровчих закладах: 46 учнів оздоровлювались в таборі «Ханаан» с. Волошки Рівненського району, 1 учениця в санаторії «Пролісок» с. Грем'яче, Волинська область.

За звітний період було зафіксовано 334 випадки захворюваності дітей вегетосудинною дистонією, 674 гострими респіраторними захворюваннями, 318 ФЗШ, 87 тонзилитом і кардіогенною КМП, 99 гіпертонічною хворобою. У 42 випадках вихованці школи після звернень у медичну частину закладу були направлені до стоматологічного відділення Рівненського ЦРЛ для лікування зубного болю та карієсу. У 92 випадках діти звертались щодо отриманих різного роду травм (різані рани та забої).

Сестрою медичною Денегою Н.А. здійснювався регулярний аналіз щеплюваності дітей та проводилася обробка даних. Згідно календаря профілактичних щеплень було виконано 29 планових щеплень: проти поліомієліту – 10, КПК – 3, ДПМ – 9, ВГ – 7.

Медична сестра процедурна – Максимчук Ю. Г. за звітний період провела 2149 фізіопроцедури (згідно лікарських призначень). З них 1394 тубус-кварц, 227 інгаляцій, 26 процедур електрофозеру, 175 процедур дарсонвалю, 250 кардіограм та 27 УФО.

У 2022-2023 н.р. в школі навчалися 3 дітей-інвалідів (серед інвалідів нема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування). Всі діти-інваліди дитинства і отримують соціальні виплати по інвалідності.

На оздоровлення вихованців спрямовано весь освітній процес. Зокрема 45-хвилинна тривалість уроку, 2 динамічні перерви. Режимом передбачені щоденні прогулянки, рухливі ігри на свіжому повітрі, лікувальні процедури згідно лікарських призначень (лікувальні ванни, інгаляції тощо). Щомісяця на закупівлю медикаментів і деззасобів витрачалось 3400 грн., видача медпрепаратів дітям фіксувалось у відповідних журналах.

Обов'язковою умовою для роботи в школі є проходження всіма працівниками медичного огляду. У 2022–2023 н.р. всіма працівниками школи був пройдений медогляд.

За звітний період проаналізовано всю роботу, враховано недоліки та зроблені висновки, а також сформовано план заходів для оптимізації роботи медичної частини на наступний навчальний рік.

Фінансово – господарська діяльність

У 2022-2023 навчальному році за бюджетні та спонсорські кошти було використано для поточного ремонту та поповнення матеріально технічної бази закладу:

- поточний ремонт ПРУ №66935 – 287 567 грн.;
- завершальні будівельні роботи (вентиляція, санвузол) – 459 340 грн.;
- послуги з поточного ремонту обладнання зовнішньої мережі газопостачання (лічильник) – 28 000 грн.;
- водонагрівач 100 л – 7 023 грн.;
- канцтовари (папір А4, швидкозшивач, папки А4) - 35 647, 40 грн.;
- поточний ремонт найпростішого укриття в спальному корпусі для хлопців – 283 000 грн.;
- господарчі товари (розетки, ручки дверні, лампочки, цемент, лампочки, круг відрізний, тен до бойлера) – 6 321, 74 грн.;
- акумулятор до машини – 7 000 грн.;
- масло до а/м – 5000 грн.;
- ліжка металеві 2-х ярусні – 81 000 грн.;
- матраци – 15 000 грн.;
- миюче – 12 524 грн.;
- канцтовари, офісне приладдя – 11 022,06 грн.;
- постіль, ковдри, пледи – 42 641, 60 грн.;
- продуктовий набір – 21 887, 10 грн.;

- гігієнічний набір – 26 181, 90 грн.;
- різдвяний подарунок – 179 697,04 грн.;
- комп'ютерне обладнання (комплект обладнання з програмним забезпеченням для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання – 499 950 грн.;
- ноутбук Lenovo hrome book – 52 913 грн.;
- БФП – 3 499 грн.;
- кабель до БФП – 69 грн.;
- продукти харчування – 185 593, 40 грн.;
- меблі (крісло офісне) – 183, 36 грн.;
- одяг – 137,08 грн.;
- взуття – 191 грн.;
- кабель катушка 1600 грн.;
- комп'ютери б/у – 162 000 грн.;
- водонагрівач 3 шт. – 3 грн.

Охоплення учнів гарячим харчуванням

У 2022-2023 навчальному році було організоване повноцінне, безпечне та якісне харчування дітей (замовлення та прийняття безпечних і якісних продуктів харчування та продовольчої сировини в необхідній кількості, додержання умов і термінів їх зберігання, технології виготовлення страв, правил особистої гігієни працівників харчоблоку, виконання норм харчування та дієти, наявність сертифікатів якості тощо) за рахунок бюджетних коштів.

Школярі харчуються на двох великих перервах та отримують повноцінний обід. Вихованці інтернату харчуються 5 разів (перший сніданок, другий сніданок, обід, полудень, вечеря). Відповідно до рішення Рівненської обласної ради від 17.12.2021 № 441 «Про питання організації та встановлення вартості харчування у закладах освіти» для вихованців дошкільної групи було встановлено триразовий режим харчування у приміщенні групи (спальний корпус для хлопців).

Безкоштовним гарячим харчуванням було охоплено всіх учнів та вихованців закладу. Постійно здійснювався бракераж сирови та готової продукції, результати заносилися до журналів бракеражу дієтичною сестрою.

Чотириохтижневе сезонне меню розроблено на основі примірного, погоджено Держпродспоживслужбою та затверджено директором закладу, норми харчування для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи виконувалися в повному обсязі.

Упродовж навчального року бракеражна комісія контролювала стан організації гарячого харчування. Відповідальною за організацію харчування призначена дієтична сестра Фесюк О.В. та Опейда О.О., контроль здійснює заступник директора з виховної роботи Переходько В.В.

Охорона праці

Стан роботи з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії під час освітнього процесу в закладі є під щоденним контролем адміністрації, медпрацівників, інженера з охорони праці Самсонюк О.П. та заступника директора з господарської роботи Федорчука В.Д.

Забезпечено проведення з працівниками відповідних інструктажів при прийомі на роботу та протягом навчального року (вступних, первинних, повторних, цільових, позапланових) із записом у спеціальні журнали відповідної форми.

Всі члени постійно діючої комісії з перевірки знань з питань охорони праці пройшли в установленому порядку навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Згідно з графіком навчання та перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у працівників школи проводиться навчання та перевірка знань працівників, за результатами яких оформляються протоколи засідання комісії з перевірки знань.

Організовано роботу щодо розроблення і перегляду інструкцій з охорони праці не рідше ніж один раз на 5 років, а для робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі - не рідше ніж один раз на 3 роки

Повсякденний контроль щодо попередження травматизму і профзахворювань проводиться керівниками всіх рівнів навчального закладу шляхом виявлення порушників безпечних методів праці і порушень правил і норм з охорони праці та прийняті до порушників заходів дисциплінарного, громадського та матеріального впливу.

Керівники структурних підрозділів та інші посадові особи перед початком роботи перевіряють стан робочих місць, справність механізмів, обладнання і протягом всього робочого дня здійснюють контроль за виконанням підлеглими працівниками правил і інструкцій з охорони праці, додержанням встановленої технології виконання робіт.

Вживаються заходи щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці.

Контролюється вжиття необхідних заходів, щоб виробниче обладнання, яке використовують працівники, відповідало виконуваній роботі або було належно пристосоване для роботи та не становило загрози їхньому життю або здоров'ю.

Питання щодо охорони праці обговорювалися на нараді при директору у грудні місяці.

Протягом 2022-2023 н.р. не було зафіксовано випадків травмування вчителів та учнів під час освітнього процесу. Питання безпеки життєдіяльності дітей під час канікул обговорювалося на батьківських зборах та виховних годинах у кожному класі та групі.

Щоденно здійснюється контроль за температурним режимом у шкільних приміщеннях, за режимом провітрювання, вологим прибиранням, яке проводиться раз на день.

Постійно здійснюється контроль щодо роботи системи забезпечення життєдіяльності будівлі закладу. Оформляються акти громадсько-адміністративного контролю.

Вся робота з охорони праці спрямована на виконання Законів України «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Про охорону праці», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», розпорядження управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації, Рівненської обласної ради, поліпшення профілактичної роботи щодо попередження травматизму, покращення виховної роботи з дітьми щодо усвідомлення ними необхідності вироблення звичок дотримання правил поведінки, прийнятих у суспільстві, оволодінні основними прийомами, методами й заходами захисту від травматизму під час освітнього процесу, у побуті та загибелі дітей при виникненні надзвичайних ситуацій різного характеру, недопущення поширення захворюваності на респіраторні захворювання (в т.ч. респіраторну хворобу викликану корона вірусом Sars-cov-2) серед учнів та працівників. Діяльність закладу здійснювалася відповідно до наказів

Безпека життєдіяльності та запобігання дитячого травматизму

Досить активно і організовано в школі проводилась робота з охорони праці і техніки безпеки. Так, перед початком навчального року класними керівниками було ознайомлено здобувачів освіти та їх батьків з алгоритмом дій під час надходження сигналу «Повітряна тривога» та проведено практичні тренувальні заняття маршрутом до захисної споруди. Окрім того протягом 2022–2023 н.р. педагогічними працівниками систематично проводилась профілактично-роз'яснювальна робота з вихованцями щодо безпеки в умовах воєнного часу, мінної безпеки, запобігання пожеж, бережливого ставлення до власного життя та здоров'я, здійснювалась підготовка учнів до дій у надзвичайних ситуаціях, проводились необхідні інструктажі відповідно до типів проведених заходів. Були проведені тиждень безпеки учасників дорожнього руху, тиждень знань з основ безпеки життєдіяльності та День ЦЗ.

З учнями закладу перед та після канікул проводились цільові інструктажі, які фіксувались у журналах реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності у кабінетах хімії, біології, фізики, майстерні, спортзалі.

Протягом року, а також перед канікулами проводились єдині уроки з безпеки життєдіяльності учнів. На сторінках класного журналу «Бесіди з безпеки життєдіяльності» записувалися відповідні бесіди. Кожним учителем-предметником проводився інструктаж перед виконанням завдання лабораторної або практичної роботи, зміною видів на уроках праці, фізичної культури, які фіксувались в класних журналах.

Своєчасно проводилися інструктажі з дітьми перед виїздом за межі закладу: екскурсії, виступи, конкурси, а також перед проведенням позакласних та позашкільних заходів.

Класні керівники та вихователі щотижня проводили профілактичні бесіди щодо безпеки в умовах воєнного часу та запобігання дитячого травматизму. Проводилися додаткові позапланові бесіди за фактами нещасних випадків з учнями в закладі, які фіксувались в класних журналах.